

<https://sanad.iau.ir/Journal/jcdepr/Article/1199516>

بررسی تأثیر فعالیت فوق برنامه بر عملکرد اجتماعی، عاطفی و تحصیلی دانش آموزان دوره اول متوسطه شهر کرمانشاه (ناحیه ۳) از دیدگاه معلمان

غزاله قلعه کهنه^۱، محمد آرمند^۲، معصومه السادات ابطحی^۳، مریم صفرنواده^۴

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۲/۱۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۱/۲۶

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش فعالیت های فوق برنامه درسی بر عملکرد اجتماعی، عاطفی و تحصیلی دانش آموزان دوره اول متوسطه شهر کرمانشاه (ناحیه سه) از دیدگاه معلمان این ناحیه می باشد. پژوهش حاضر توصیفی-پیمایشی است. جامعه آماری این پژوهش کلیه ی معلمان دوره اول متوسطه شهر کرمانشاه ناحیه سه در سال ۱۴۰۱-۱۴۰۲ مشغول به آموزش هستند، تعداد این معلمان ۵۹۳ نفر گزارش شده که از بین این افراد تعداد ۲۹۷ نفر به عنوان نمونه آماری مورد مطالعه قرار خواهد گرفت. روش نمونه گیری به صورت تصادفی ساده بوده و ابزار گردآوری اطلاعات از پرسش نامه محقق ساخته استفاده شده است. تجزیه و تحلیل اطلاعات ابتدا به صورت توصیفی می باشد که شامل میانگین، انحراف معیار و .. می باشد. برای تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS و آزمون تی تک نمونه ای استفاده شده است. نتایج آزمون نشان داد که ارتباط معناداری بین فعالیت فوق برنامه با عملکرد اجتماعی، عاطفی و تحصیلی دانش آموزان وجود دارد به طوری که بالا رفتن آمار شرکت در فعالیت فوق برنامه عملکرد اجتماعی و عاطفی و تحصیلی دانش آموزان بالا رفته است. همچنین یافته ها ی پژوهش نشان داد که بین شرکت در فعالیت فوق برنامه و پیشرفت تحصیلی از جمله عملکرد اجتماعی، عاطفی و تحصیلی دانش آموزان رابطه مستقیم وجود دارد و از دیدگاه معلمان شهر کرمانشاه فعالیت های فوق برنامه علمی و پژوهشی بیشترین تأثیر را بر عملکرد اجتماعی، عاطفی دانش آموزان دارد.

واژگان کلیدی: عملکرد اجتماعی، عملکرد عاطفی، عملکرد تحصیلی، فعالیت فوق برنامه.

۱- دانشجوی دکترای برنامه ریزی درسی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران ghaleekohne@yahoo.com

۲- دانشیار برنامه ریزی درسی، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی (نویسنده مسئول) m.armand2025@gmail.com

۳- استادیار علوم تربیتی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران m.abtahi2030@gmail.com

۴- دانشیار، معاونت آموزشی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تهران، ایران safarnavadeh@gmail.com

مقدمه

سرعت فرآیند و تحولات در عرصه‌های مختلف زندگی بشر در قرن بیست و یکم نقش آموزش و پرورش را که از ارکان اصلی پیشرفت و توسعه در زمینه‌های گوناگون است، دستخوش تغییر و دگرگونی کرد، به طوری که یادگیری برای بهتر زیستن به عنوان یکی از هدف‌های اصلی آموزش و پرورش نوین مطرح شد. این تحولات، اندیشمندان آموزش و پرورش را ناگزیر به انتخاب شیوه‌های آموزشی متفاوت کرده است. یکی از این شیوه‌ها، آموزش‌های فوق برنامه است. فعالیت‌های فوق برنامه^۱، فعالیتی است که به منظور حفظ انگیزه و ایجاد چالش در یادگیرنده به منظور تجربه در فضای آزاد و در عین حال مرتبط با موضوعات درسی طراحی می‌شود. این فعالیت‌ها را معلم طراحی نمی‌کند، اما معلم می‌تواند به عنوان عامل اصلی و محوری در طراحی آن شرکت کند (حاجی اقالو، ۱۳۸۳). فعالیت‌های فوق برنامه یا مکمل به آن دسته از فعالیت‌ها که متفاوت از آموزش کلاس است، اطلاق می‌شود ولی با این حال بخش مهمی از نظام تربیتی مدرسه را تشکیل می‌دهد (احمدی، ۱۳۸۴). اغلب فعالیت فوق برنامه‌ای ایده آل است که اکثر دانش‌آموزان را هنگام ورود به خود جذب کند (تان^۲، ۲۰۱۹). تحقیق برای تجزیه و تحلیل تاثیر فعالیت‌های فوق برنامه بر عملکرد اجتماعی، عاطفی و تحصیلی دانش‌آموزان بر اساس نتایج یادگیری است (سیو^۳، ۲۰۱۴). بنابراین با نگاهی به مقوله فعالیت‌های فوق برنامه و آثار مثبت عملی شدن آن و همچنین آثار منفی نبودن آن که در پژوهش‌های انجام شده بررسی شد، می‌توان گفت که فعالیت‌های فوق برنامه می‌تواند در آموزش‌های مدرسه-ای کارساز بوده و از منظر ایجاد محرک برای تجربه کردن فراگیران و آماده شدن برای پذیرش مسئولیت و تقویت فعالیت‌های گروهی در جامعه و ایجاد انگیزه و رغبت در دانش‌آموزان برای یادگیری مهارت‌ها و تعمیق یادگیری نیز سودمند باشد. بنابراین لازم است معلمان و مدیران بستری مناسب برای پرورش استعدادها، افکار و خلاقیت در دانش‌آموزان فراهم نمایند تا دانش‌آموزان در کنار تجربه‌های جدید به رشد و خودشکوفایی نیز دست یابند (نادری، ۱۳۹۱). با توجه به آنچه گفته شد، انجام پژوهش‌هایی که تأثیر فعالیت‌های فوق برنامه بر عملکرد اجتماعی را در دانش‌آموزان، بالا ببرد ضروری است. چرا که سیاستمداران و برنامه‌ریزان آموزشی با آگاهی از نتایج این پژوهش به ارزشمندی و اهمیت گنجاندن فعالیت‌های فوق برنامه در برنامه‌های آموزشی پی می‌برند و سیاست‌هایی جهت تدارک این فعالیت‌ها در نظام آموزشی، به ویژه مدارس متوسطه اعمال می‌کنند. علی‌رغم چنین ضرورتی، تحقیقات چندانی در این زمینه در شهر کرمانشاه صورت نگرفته است و این خلاء پژوهشی به وضوح مشاهده شده است. فراگرفتن علوم با نشستن بر روی نیمکت مدرسه و گوش دادن به سخنان معلم میسر نیست، شاید صرفاً آموزشی صورت گیرد اما، درآموزش واقعی باید دانش‌آموزان از حیطه کلاس بیرون بیایند و وارد زندگی و اجتماع شوند. اصولاً برنامه‌های رسمی، متداول و کلاس‌های درسی بیشتر متمرکز بر پرورش حافظه و به کار انداختن قوای ذهنی دانش‌آموزان می‌باشد و به عملکرد اجتماعی _ عاطفی و تحصیلی توجه چندانی ندارند. امروزه با توجه به پیشرفت علوم و فناوری دیگر مانند گذشته نمی‌توان اطلاعات از پیش تعیین شده را به فراگیران انتقال داد و انتظار داشت که آنان در محیط‌های کاری آینده موفق عمل کنند. با تغییرات سریع و پیچیده‌ای که در عرصه‌های مختلف علمی شاهد آن هستیم نقش تعلیم و تربیت بیش از پیش اهمیت می‌یابد (حمزه ای، ۱۳۹۵). فعالیت‌های فوق برنامه در ابتدا با هدف آموزش دموکراسی به عنوان یکی از اهداف برنامه‌ی مدارس در جهان به رسمیت شناخته شد. اما امروزه با گسترش و پیشرفت‌های علمی این فعالیت فرصتی ایجاد کرده تا دانش‌آموزان به کسب مهارت‌های اجتماعی و فیزیکی و نیازهای فردی بپردازند (دودل^۴، ۲۰۱۵). فعالیت‌های فوق برنامه یکی از عواملی است که نوجوانان با شرکت در آنها می‌توانند استعدادهای خود را شکوفا کنند. (اوکیف^۵، ۲۰۲۲).

این فعالیت‌ها باید به گونه‌ای طراحی شوند که متناسب با سن، استعداد و توانایی فردی آنها باشد و این مهم بیش از هر عاملی از میزان علاقه، تجربه و قدرت ابتکار معلم و دانش‌آموزان و مدرسه متأثر می‌شود. عواملی که می‌تواند موجب رشد اجتماعی دانش‌آموزان و همچنین نیروی انسانی خلاق می‌گردد شامل: مهارت‌های رفتاری در قالب فعالیت‌های فوق برنامه است که در محیط مدرسه و یا خارج مدرسه آموخته می‌شود. توجه به فعالیت فوق برنامه و تقویت آن می‌تواند راهگشایی

^۱ -Extracurricular Activity

^۲ -Tan H

^۳ -Seow P

^۴ -DODEEL

^۵ - Okeeffe

جهت بهبود عملکرد اجتماعی، عاطفی و تحصیلی دانش آموزان باشد چرا که مهارت های اجتماعی و عملکرد عاطفی رفتارهای آموخته شده ای هستند که فرد را قادر میسازند با دیگران رابطه ی اثربخش داشته و از واکنش های نامعقول اجتماعی خودداری کند (محمدی^۱، ۱۳۹۸). متأسفانه در سطح مدارس کشور به این ظرفیت و پتانسیل بی نظیر توجه جدی نشده و عموم آموزشها بر پایه روش های سنتی متکی بوده و اجرا می شود (نادری و همکاران، ۱۳۹۴). از طرفی عوامل متأثر از فعالیت فوق برنامه از دیر باز مورد بحث متخصصان تعلیم و تربیت بوده و همواره در پی آن پیشنهادات و راهکار هایی به همین منظور ارائه شده تا موجب رشد و تکامل اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان گردد.

بنابراین سوال اصلی پژوهش این است که آیا فعالیت های فوق برنامه تاثیری بر عملکرد اجتماعی - عاطفی و تحصیلی در دانش آموزان متوسطه اول شهر کرمانشاه دارد؟

پیشینه پژوهش

فرهودی و همکارانش (۱۴۰۱) در مقاله بررسی رابطه عملکرد تحصیلی با سازگاری اجتماعی دانش آموزان به این نتیجه دست یافتند که بین عملکرد تحصیلی و عملکرد اجتماعی دانش آموزان رابطه وجود دارد. همچنین بین عملکرد اجتماعی و عاطفی نیز رابطه وجود دارد در نتیجه دانش آموزانی که عملکرد تحصیلی خوبی دارند عملکرد اجتماعی بهتری نیز دارند.

تیمورنیا (۱۳۹۰) در پژوهش خود به این نتیجه دست یافت که با توجه به ویژگی های فعالیت فوق برنامه و ضرورت استفاده از آنها در نظام آموزشی می توان از آنها در جهت رشد همه جانبه فراگیران از جمله بالا رفتن عملکرد اجتماعی، عاطفی و تحصیلی استفاده کرد. مدیران و معلمان میتوانند برنامه های گوناگون و مدون و انعطاف پذیر آموزشی و پرورشی را در فعالیت فوق برنامه طراحی کنند و در جهت تقویت برنامه های درسی به کار گیرند و زمینه های تعمیق یادگیری را فراهم ساخته و فراگیران را در ابعاد مختلف، جسمانی و روانی، ذهنی، عاطفی رشد دهند.

کیوان فر (۱۳۸۹) نیز در پژوهشی با عنوان بررسی تطبیقی و تحلیل اوقات فراغت و فعالیت های فوق برنامه مدارس ابتدایی در کشورهای ایران و امریکا به این نتیجه دست یافت که در ایران فعالیت های فوق برنامه بیشتر جنبه مذهبی دارند و به اهداف نهایی تربیت مانند رشد، طهارت، و تقوا تأکید دارد تا به عملکرد اجتماعی و عاطفی و تحصیلی.

دیوپس^۲ (۲۰۲۱) درمجله ی خود با عنوان مفهوم کیفیت نظام آموزشی، توجه به کیفیت آموزش و فعالیت فوق برنامه در مدارس را یکی از موارد اساسی می داند که تاثیری بسزا در سرنوشت کشور دارد زیرا کیفیت را می توان به مثابه ترکیبی از کارایی و بهره وری، اثربخشی، نوآوری و شرایط آموزشی بیان کرد. کیفیت مدرسه و آموزش مورد توجه والدین، معلمان، رسانه های گروهی، دولت و جامعه است که در مقابل بازده خود پاسخگو باشد. فعالیت های فوق برنامه درسی همچنین می تواند در عملکرد عاطفی دانش آموزان تأثیر بگذارد و از آنجا که خانواده ماهیت عاطفی دارد باید با دانش آموزان در مدارس رابطه ای دوستانه و صمیمانه برقرار کرد زیرا آنها به شدت تفاوت فردی پیدا کرده اند چرا که درک آنها از پدیده ها متفاوت است و ایجاد این رابطه باعث بروز احساسات دانش آموزان می شود و پیوند های عاطفی بین دانش آموزان و مدرسه برقرار می گردد.

ساکسون^۳ (۲۰۲۰) در منطقه جورجینیا که به علت کمبود بودجه فعالیت فوق برنامه کاهش یافته بود مورد مطالعه قرار گرفت که در این مطالعه رابطه بین پیشرفت دانش آموزان و مشارکت در فعالیت های فوق برنامه بررسی شد، نتایج حاصل نشان دهنده ی این است که تمام فعالیت های فوق برنامه تأثیر واقعی بر معدل بالو نمرات بالا و موفقیت تحصیلی دانش آموزان داشته به طوری که نمرات آزمون ها و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در دوره ای که فعالیت فوق برنامه داشته اند به بالاترین حد خود رسیده است.

^۱ - Mohamadi Azar

^۲ - DIOPS

^۳ - Saxena

کریسپین^۱ (۲۰۱۳) در مقاله خود با عنوان تأثیر فعالیت فوق برنامه بر عملکرد تحصیلی در مارس ۲۰۱۳ به این نتیجه رسید که اثرات مهم فعالیت های فوق برنامه برای دانش آموزانی که در این فعالیت ها شرکت می کنند تاثیر مثبت آن بر کاهش نرخ ترک تحصیل دانش آموزان است.

شولروف^۲ و همکارانش (۲۰۰۸) در مقاله خود با عنوان اهمیت فعالیت فوق برنامه در کودکان و نوجوانان به این نتیجه رسیدند که دانش آموزانی که در فعالیت های فوق برنامه شرکت می کنند دارای عملکرد تحصیلی بالاتری نسبت به دانش آموزانی که در این فعالیت ها شرکت نمی کنند هستند.

آلفرد آدلر^۳ معتقد است، هرگز نباید به فعالیت‌های فوق برنامه به عنوان روشی برای وقت کشی نگاه کرد. هدف نهایی نیز این است که اطمینان حاصل شود که شرکت‌کنندگان بیشتری تمایل به شرکت در این فعالیت‌ها را پیدا کنند و از دستاورد-های آن بهره‌مند شده و همچنین انگیزه‌ها و محرک‌های لازم برای ادامه رشد و تکامل طبیعی دانش‌آموزان فراهم شود و امکان کسب دانش و مهارت‌های ضروری و اندیشه‌ای مطلوب برای بهره‌مندی از زندگی سالم اجتماعی مهیا گردد. در این بین باید به نظرات و پیشنهادات دانش‌آموزان در مورد نوع و نحوه برگزاری فعالیت‌ها توجه کرد، زیرا پیشنهادات آنان در راستای توانایی و علاقه و استعدادشان است.

ماسونی^۴ (۲۰۱۱) در ژورنال خود با عنوان اثرات مثبت فعالیت فوق برنامه در دانش آموزان مطرح کرد که : اثرات مثبت فعالیت فوق برنامه بر دانش آموزان شامل : رفتار، نمرات، جنبه مثبت برای تبدیل شدن به بزرگسالان موفق و جنبه اجتماعی می‌باشد یکی دیگر از تأثیرات فعالیت های فوق برنامه تاثیر مثبت آن بر کاهش نرخ ترک تحصیل در دانش آموزان شرکت کننده است.

لونبرگ^۵ (۲۰۱۰) در تحقیقی در آمریکا مطرح می کند که فعالیتهای فوق برنامه یک بخش اساسی و حیاتی از آموزش و پرورش آمریکا است. برنامه درسی فوق برنامه شامل کلیه تجربیات برنامه‌ریزی شده ای می باشد که خارج از حیطه موضوعات درسی مدرسه قرار می گیرد.

در جامعه امروز ایران بحث فعالیت فوق برنامه با توجه به جمعیت بالای نوجوانان مسئله مهمی به نظر می‌رسد و این زمانی دارای اهمیت دو چندان می شود که پدیده های مهم و جدیدی چون جهانی شدن ماهواره و گسترش ارتباطات جامعه را سخت تحت تاثیر خود قرار داده است. فقدان این فعالیت ها در اوقات فراغت باعث میشود که کودکان و نوجوانان در معرض موقعیت های خطرناک قرار گیرد. هدف اساسی همه فعالیتهای فوق برنامه این است که انگیزه ها و محرک های لازم برای بهبود عملکرد اجتماعی و تحصیلی دانش آموزان فراهم گردد و امکان کسب دانش و مهارت های ضروری و اندیشه های مطلوب برای بهره مندی از زندگی سالم اجتماعی مهیا گردد از این رو با عنایت به آنچه گفته شد انجام پژوهش در زمینه تاثیر فعالیت فوق برنامه بر عملکرد اجتماعی، عاطفی و تحصیلی دانش آموزان ضروری است.

روش پژوهش:

در این پژوهش، از روش توصیفی-پیمایشی استفاده شده و جامعه آماری این پژوهش کلیه معلمان دوره اول متوسطه شهر کرمانشاه (ناحیه ۳) در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ است که شامل ۵۹۳ معلم است که ۲۷۹ نفر به عنوان نمونه انتخاب شده-اند. ابزار اندازه گیری پژوهش حاضر پرسشنامه محقق ساخته است. برای استخراج داده ها از آمار توصیفی و آمار استنباطی که شامل آزمون تی، تحلیل واریانس و ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شده است. اطلاعات جمع‌آوری با استفاده ویرایش ۲۶ نرم افزار SPSS مورد پردازش و تجزیه و تحلیل قرار گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در بخش توصیفی از فراوانی، درصد فراوانی، میانگین و برای تحلیل سؤالات پژوهشی با توجه به نرمال بودن متغیرهای پژوهش از آزمون t یکطرفه استفاده شد.

¹ -Crispin

² -SHULROF .Tumen.. Tolley

³ - Alfred Adler

⁴ -Massoni

⁵ -Lunenburg

یافته های پژوهش

جدول ۱ توصیف مشخصات جمعیت شناختی نمونه مورد مطالعه را نشان می دهد.

جدول ۱. فراوانی و درصد فراوانی نمونه آماری مورد مطالعه به لحاظ جنسیت و رشته تحصیلی

متغیر	فراوانی	درصد فراوانی
جنس	زن	۴۳/۱
	مرد	۵۶/۹
سمت	دبیر	۲۳۴
	مدیر	۶۳
سن	کمتر از ۳۰ سال	۵۵
	۳۱-۴۰ سال	۸۸
	۴۱-۵۰ سال	۹۶
	۵۱-۶۰ سال	۳۳
	بالتر از ۶۰ سال	۸
تحصیلات	اظهار نشده	۱۷
	کاردانی	۲۵
	کارشناسی	۱۵۱
	کارشناسی ارشد و بالاتر	۱۰۸
	اظهار نشده	۱۳
سابقه	کمتر از ۱۰ سال	۷۳
	۱۱-۲۰ سال	۸۲
	۲۱-۳۰ سال	۱۰۷
	۳۱ سال و بالاتر	۲۱
	اظهار نشده	۱۴

بر اساس داده های جدول (۱) نمونه مورد مطالعه شامل ۲۳۴ نفر از دبیران و ۶۳ نفر از مدیران مدارس متوسطه اول آموزش و پرورش ناحیه ۳ شهر کرمانشاه است که ۱۲۸ نفر (۴۳/۱ درصد) زن و ۱۶۹ نفر (۵۶/۹ درصد) مرد هستند. بر سن ۵۵ نفر (۱۸/۵ درصد) کمتر از ۳۰ سال، ۸۸ نفر (۲۹/۶ درصد) بین ۳۱ تا ۴۰ سال، ۹۶ نفر (۳۲/۳ درصد) بین ۴۱ تا ۵۰ سال، ۳۳ نفر (۱۱/۱ درصد) بین ۵۱ تا ۶۰ سال و ۸ نفر (۲/۷ درصد) بالاتر از ۶۰ سال است. میزان تحصیلات ۲۵ نفر (۸/۴ درصد) از کاردانی، ۱۵۱ نفر (۵۰/۸ درصد) کارشناسی و ۱۰۸ نفر (۳۶/۴ درصد) کارشناسی ارشد و بالاتر است. میزان سنوات خدمت ۷۳ نفر (۲۴/۶ درصد) از کمتر از ده سال، ۸۲ نفر (۲۷/۶ درصد) بین ۱۱ تا ۲۰ سال، ۱۰۷ نفر (۳۶ درصد) بین ۲۱ تا ۳۰ سال و ۲۱ نفر (۷/۱ درصد) ۳۱ سال و بالاتر است.

جدول ۲. نتیجه آزمون کولموگروف - اسمیرونوف برای نرمال بودن توزیع داده‌ها

متغیر	تعداد نمونه	مقدار Z	سطح معناداری
میزان اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه در مدارس متوسطه اول بر عملکرد دانش آموزان (عملکرد اجتماعی، عملکرد عاطفی و عملکرد تحصیلی)	۲۹۷	۱/۲۷۵	۰/۰۷۷

با توجه به نتایج آزمون کولموگروف - اسمیرونوف در جدول (۲) می‌توان اظهار نمود که متغیر اصلی پژوهش یعنی میزان اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه در مدارس متوسطه اول بر عملکرد دانش آموزان (عملکرد اجتماعی، عملکرد عاطفی و عملکرد تحصیلی) نرمال می‌باشد؛ زیرا سطح معناداری مقدار Z بزرگتر از ۰/۰۵ می‌باشد ($p > 0.05$). بنابراین نتیجه گرفته می‌شود که از آزمون‌های پارامتری برای تحلیل سؤالات تحقیق می‌توان استفاده کرد. هدف اصلی این پژوهش بررسی اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه در مدارس متوسطه اول بر عملکرد دانش آموزان از دیدگاه دبیران و مدیران این مدارس است. به طور کلی با تحلیل سؤال اصلی پژوهش یعنی میزان اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه در مدارس متوسطه اول، ۴ سؤال پژوهشی شکل گرفته است.

سؤال (۱) میزان اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه بر عملکرد دانش آموزان (عملکرد اجتماعی، عملکرد عاطفی و عملکرد تحصیلی) مدارس دوره اول متوسطه شهر کرمانشاه در چه حدی است؟

جدول ۳. توصیف میزان اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه بر عملکرد دانش آموزان

(عملکرد اجتماعی، عملکرد عاطفی و عملکرد تحصیلی)

گزینه	بسیار کم	کم	متوسط	زیاد	بسیار زیاد
سؤال	۱	۲	۳	۴	۵
عملکرد اجتماعی دانش آموزان	۱۲	۴	۴۲	۱۴/۱	۶۰
	۲۰	۶/۷	۳۹	۱۳/۱	۶۴
	۲۶	۸/۸	۲۸	۱۲/۸	۸۷
	۱۹	۶/۴	۴۰	۱۳/۵	۷۰
عملکرد عاطفی دانش آموزان	۱۲	۴	۴۲	۱۴/۱	۶۰
	۲۰	۶/۷	۳۹	۱۳/۱	۶۴
	۲۶	۸/۸	۲۸	۱۲/۸	۸۷
	۱۹	۶/۴	۴۰	۱۳/۵	۷۰
عملکرد تحصیلی دانش آموزان	۱۲	۴	۴۲	۱۴/۱	۶۰
	۲۰	۶/۷	۳۹	۱۳/۱	۶۴
	۲۶	۸/۸	۲۸	۱۲/۸	۸۷
	۱۹	۶/۴	۴۰	۱۳/۵	۷۰

جدول ۴. تحلیل میزان اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه بر عملکرد دانش با استفاده از آزمون t یک طرفه

شاخص	تعداد	میانگین	میانگین نظری	انحراف معیار	مقدار t	درجه آزادی	سطح معناداری
متغیر		مشاهده شده					
اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه در مدارس متوسطه اول بر عملکرد کلی (اجتماعی، عاطفی و تحصیلی) دانش آموزان	۲۹۷	۳/۴۷	۳	۰/۵۸	۱۳/۷۹	۲۹۶	۰/۰۰۰۱**

** در سطح ۰/۰۱ معنادار است.

* در سطح ۰/۰۵ معنادار است.

با توجه به اطلاعات مندرج در جدول (۴)، به نظر ۱۹ نفر (۶/۴ درصد) از نمونه مورد مطالعه میزان اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه بر عملکرد کلی دانش آموزان (عملکرد اجتماعی، عاطفی و تحصیلی) مدارس دوره اول متوسطه ناحیه سه کرمانشاه، خیلی کم، به نظر ۴۰ نفر (۱۳/۵ درصد) کم، به نظر ۷۰ نفر (۲۳/۶ درصد) متوسط، به نظر ۱۱۷ نفر (۳۹/۴ درصد) زیاد و به نظر

۵۱ نفر (۱۷/۲ درصد) خیلی زیاد است. همچنین نتایج آزمون t یک طرفه در جدول (۴) حاکی از آن است که میانگین مشاهده شده میزان اثربخشی فعالیتهای فوق برنامه بر عملکرد کلی دانش آموزان دوره اول مدارس متوسطه ناحیه سه کرمانشاه، از دیدگاه نمونه مورد مطالعه (۳/۴۷) از میانگین نظری جامعه (۳) بزرگتر است و این تفاوت در سطح ($\alpha = ۰/۰۱$) معنادار است زیرا ($p < ۰/۰۱$ و $t = ۱۳/۷۹$)؛ بنابراین با ۹۹ درصد اطمینان می توان گفت که از نظر نمونه مورد مطالعه، میزان اثربخشی فعالیتهای فوق برنامه بر عملکرد کلی دانش آموزان دوره اول مدارس متوسطه ناحیه سه کرمانشاه، بالاتر از حد متوسط باشد.

سؤال (۲) برگزاری فعالیتهای فوق برنامه تا چه اندازه موجب افزایش عملکرد اجتماعی دانش آموزان دوره اول متوسطه شهر کرمانشاه شده است؟

جدول ۵. توصیف میزان اثربخشی فعالیتهای فوق برنامه بر عملکرد اجتماعی دانش آموزان از دیدگاه دبیران و مدیران

گزینه	بسیار کم	کم	متوسط	زیاد	بسیار زیاد	سوال
	۱	۲	۳	۴	۵	
توانایی خودشناسی و اعتماد به نفس دانش آموزان را افزایش می دهد	۶	۲	۲۲	۷/۴	۴۷	۱۸/۸
موجب پرورش صفات و ویژگی های شخصیتی دانش آموزان می شود.	۵	۱/۷	۱۷	۵/۷	۳۴	۱۱/۴
موجب پرورش روحیه اجتماعی دانش آموزان می شود.	۲۲	۷/۴	۷۴	۲۴/۹	۶۲	۲۰/۹
موجب مسئولیت پذیری دانش آموزان می شود.	۱۰	۳/۴	۴۴	۱۴/۸	۹۵	۳۲
توانایی دانش آموزان را برای فعالیت های گروهی و کار در گروه افزایش می دهد.	۱۵	۵/۱	۵۳	۱۷/۸	۶۰	۲۰/۲
اثربخشی فعالیتهای فوق برنامه در مدارس متوسطه اول بر عملکرد اجتماعی دانش آموزان از دیدگاه دبیران و مدیران (میانگین)	۱۲	۴	۴۲	۱۴/۱	۶۰	۲۰/۲

جدول ۶. تحلیل میزان اثربخشی فعالیتهای فوق برنامه بر عملکرد اجتماعی دانش با استفاده از آزمون t یک طرفه

شاخص متغیر	تعداد	میانگین مشاهده شده	میانگین نظری	انحراف معیار	مقدار t	درجه آزادی	سطح معناداری
اثربخشی فعالیتهای فوق برنامه در مدارس متوسطه اول بر عملکرد اجتماعی دانش آموزان	۲۹۷	۳/۶۱	۳	۰/۷۵	۱۴/۱۲	۲۹۶	۰/۰۰۱**

* در سطح ۰/۰۵ معنادار است.

** در سطح ۰/۰۱ معنادار است.

با توجه به اطلاعات مندرج در جدول (۶)، به نظر ۱۲ نفر (۴ درصد) از نمونه مورد مطالعه میزان اثربخشی فعالیتهای فوق برنامه بر عملکرد اجتماعی دانش آموزان دوره اول متوسطه ناحیه سه کرمانشاه، خیلی کم، به نظر ۴۲ نفر (۱۴/۱ درصد) کم، به نظر ۶۰ نفر (۲۰/۲ درصد) متوسط، به نظر ۱۱۹ نفر (۴۰/۱ درصد) زیاد و به نظر ۶۴ نفر (۲۱/۵ درصد) خیلی زیاد است. همچنین نتایج آزمون t یک طرفه در جدول (۶) حاکی از آن است که میانگین مشاهده شده میزان اثربخشی فعالیتهای فوق برنامه بر عملکرد اجتماعی دانش آموزان دوره اول مدارس متوسطه ناحیه سه کرمانشاه، از دیدگاه نمونه مورد مطالعه (۳/۶۱) از میانگین نظری جامعه (۳) بزرگتر است و این تفاوت در سطح ($\alpha = ۰/۰۱$) معنادار است زیرا ($p < ۰/۰۱$ و $t = ۱۴/۱۲$)؛ بنابراین با

۹۹ درصد اطمینان می‌توان گفت که از نظر نمونه مورد مطالعه، میزان اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه بر عملکرد اجتماعی دانش‌آموزان دوره اول مدارس متوسطه ناحیه سه کرمانشاه، بالاتر از حد متوسط باشد.

سؤال (۳) برگزاری فعالیت‌های فوق برنامه تا چه اندازه موجب افزایش عملکرد عاطفی دانش‌آموزان دوره اول متوسطه شهر کرمانشاه شده است؟

جدول ۷. توصیف میزان اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه بر عملکرد عاطفی دانش‌آموزان مدارس دوره اول دیدگاه دبیران و مدیران

گزینه	بسیار کم	کم	متوسط	زیاد	بسیار زیاد
سوال	رتبه	رتبه	رتبه	رتبه	رتبه
پرورش عواطف و احساسات انسانی و اخلاقی دانش‌آموزان را به دنبال دارد.	۲۲	۷/۴	۱۹	۶/۴	۸۲
احترام و پایبندی به ارزشهای اخلاقی را تقویت می‌کند.	۲۲	۷/۴	۵۵	۱۸/۵	۷۵
توانایی کنترل بر رفتار و بروز صحیح احساسات و عواطف را تعریف می‌کند.	۱۱	۳/۷	۲۲	۷/۴	۴۳
حس همکاری و همفکری دانش‌آموزان را تقویت می‌کند.	۲۶	۸/۸	۵۷	۱۹/۲	۶۵
روحیه ایثار و فداکاری و کمک به دیگران را در دانش‌آموزان تقویت می‌کند.	۲۱	۷/۱	۴۱	۱۳/۸	۵۵
اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه در مدارس متوسطه اول بر عملکرد عاطفی دانش‌آموزان از دیدگاه دبیران و مدیران (میانگین)	۲۰	۶/۷	۳۹	۱۳/۱	۶۴

عملکرد عاطفی

جدول ۸. تحلیل میزان اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه بر عملکرد عاطفی دانش‌با استفاده از آزمون t یک‌طرفه

شاخص	تعداد	میانگین	میانگین	انحراف	مقدار	درجه	سطح معناداری
متغیر	مشاهده شده	نظری	معیار	آماره t	آزادی		
اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه در مدارس متوسطه اول بر عملکرد عاطفی دانش‌آموزان	۲۹۷	۳/۴۹	۳	۰/۸۱	۱۰/۴۰	۲۹۶	۰/۰۰۱**

** در سطح ۰/۰۱ معنادار است.

* در سطح ۰/۰۵ معنادار است.

با توجه به اطلاعات مندرج در جدول (۸)، به نظر ۲۰ نفر (۶/۷ درصد) از نمونه مورد مطالعه میزان اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه بر عملکرد عاطفی دانش‌آموزان دوره اول متوسطه ناحیه سه کرمانشاه، خیلی کم، به نظر ۳۹ نفر (۱۳/۱ درصد) کم، به نظر ۶۴ نفر (۲۱/۵ درصد) متوسط، به نظر ۱۲۲ نفر (۴۱/۱ درصد) زیاد و به نظر ۵۲ نفر (۱۷/۵ درصد) خیلی زیاد است. همچنین نتایج آزمون t یک طرفه در جدول (۸) حاکی از آن است که میانگین مشاهده شده میزان اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه بر عملکرد عاطفی دانش‌آموزان دوره اول مدارس متوسطه ناحیه سه کرمانشاه، از دیدگاه نمونه مورد مطالعه (۳/۴۹) از میانگین نظری جامعه (۳) بزرگتر است و این تفاوت در سطح ($\alpha = 0/01$) معنادار است زیرا ($p < 0/01$ و $t = 10/40$)؛ بنابراین با ۹۹ درصد اطمینان می‌توان گفت که از نظر نمونه مورد مطالعه، میزان اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه بر عملکرد عاطفی دانش‌آموزان دوره اول مدارس متوسطه ناحیه سه کرمانشاه، بالاتر از حد متوسط باشد.

سوال (۴) برگزاری فعالیت‌های فوق برنامه تا چه اندازه موجب افزایش عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دوره اول متوسطه شهر کرمانشاه شده است؟

جدول ۹. توصیف میزان اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه بر عملکرد تحصیلی دانش کرمانشاه از دیدگاه دبیران و مدیران

گزینه	سوال	بسیار کم کم متوسط زیاد بسیار زیاد								
		۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
عملکرد تحصیلی	باعث غنای فعالیت‌ها و آموزش مدرسه‌ای می‌شود..	۲۳	۷/۷	۴۹	۱۶/۵	۷۰	۲۳/۶	۱۱۹	۴۰/۱	۳۶
	دانش‌آموزان را با مباحث مهم و ضروری درس فراتر از آموزش مدرسه‌ای آشنا می‌سازد.	۲۸	۹/۴	۴۱	۱۳/۸	۸۱	۲۷/۳	۱۰۵	۳۵/۴	۴۲
	حق آزادی انتخاب و مشارکت دانش آموز را محترم می‌شمارد.	۴۹	۱۶/۵	۳۸	۱۲/۸	۱۰۱	۳۴	۸۰	۲۶/۹	۲۹
	استعداد هنری و زیباشناختی را تقویت می‌کند.	۴۲	۱۴/۱	۴۳	۱۴/۵	۹۶	۳۲/۳	۹۵	۳۲	۲۱
	موجب تعمیق و تثبیت یادگیری در دانش‌آموزان می‌شود.	۸	۲/۷	۳۱	۱۰/۴	۸۹	۳۰	۱۳۳	۴۴/۸	۳۶
	کاستی‌ها و نواقص برنامه درسی را جبران می‌کند.	۹	۳	۲۵	۸/۴	۸۳	۲۷/۹	۱۲۴	۴۱/۸	۵۶
	اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه در مدارس متوسطه اول بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان از دیدگاه دبیران و مدیران (میانگین)	۲۶	۸/۸	۳۸	۱۲/۸	۸۷	۲۹/۳	۱۰۹	۳۶/۷	۳۷

جدول ۱۰. تحلیل میزان اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه بر عملکرد تحصیلی دانش با استفاده از آزمون t یک طرفه

شاخص متغیر	تعداد	میانگین مشاهده شده	میانگین نظری	انحراف معیار	مقدار آماره t	درجه آزادی	سطح معناداری
اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه در مدارس متوسطه اول بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان	۲۹۷	۳/۳۰	۳	۰/۶۲	۸/۵۷	۲۹۶	۰/۰۰۱**

* در سطح ۰/۰۵ معنادار است.

** در سطح ۰/۰۱ معنادار است.

با توجه به اطلاعات مندرج در جدول (۱۰)، به نظر ۲۶ نفر (۸/۸ درصد) از نمونه مورد مطالعه میزان اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دوره اول متوسطه ناحیه سه کرمانشاه، خیلی کم، به نظر ۳۸ نفر (۱۲/۸ درصد) کم، به نظر ۸۷ نفر (۲۹/۳ درصد) متوسط، به نظر ۱۰۹ نفر (۳۶/۷ درصد) زیاد و به نظر ۳۷ نفر (۸/۸ درصد) خیلی زیاد است. همچنین نتایج آزمون t یک طرفه در جدول (۱۰) حاکی از آن است که میانگین مشاهده شده میزان اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دوره اول مدارس متوسطه ناحیه سه کرمانشاه، از دیدگاه نمونه مورد مطالعه (۳/۳۰) از میانگین نظری جامعه (۳) بزرگتر است و این تفاوت در سطح ($\alpha = 0/01$) معنادار است زیرا ($p < 0/01$) و $t = 8/57$ ؛ بنابراین با ۹۹ درصد اطمینان می‌توان گفت که از نظر نمونه مورد مطالعه، میزان اثربخشی فعالیت‌های فوق برنامه بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دوره اول مدارس متوسطه ناحیه سه کرمانشاه، بالاتر از حد متوسط باشد.

بحث و نتیجه گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که بین دانش‌آموزانی که در فعالیت‌های فوق برنامه شرکت می‌کنند نسبت به دانش‌آموزانی که در این فعالیت‌ها شرکت نمی‌کنند تفاوت معناداری وجود داشته و بالاتر از حد متوسط است. در واقع فعالیت‌های فوق برنامه منجر به افزایش رشد اجتماعی و مهارت‌های خلاقیت و حل مسئله در دانش‌آموزان می‌شود. نتایج پژوهش‌های (آلشاماری^۱ و همکاران، ۲۰۲۰، فوجیاما^۲ و همکاران، ۲۰۲۱، چاوونگ^۳ و همکاران، ۲۰۱۳ و پاشازاده، ۱۴۰۱)، که تأثیر فعالیت‌های فوق برنامه را در رشد مهارت‌های اجتماعی و سازگاری اجتماعی بررسی کرده بودند با نتایج پژوهش حاضر همسو می‌باشد. از آنجا که شکوفایی استعدادهای دانش‌آموزان بخشی از وظایف تعلیم و تربیت است، شرکت در فعالیت‌های فوق برنامه که آن هم به

^۱ - Alshammari

^۲ - Fujiyama

^۳ - Chao Hong

عنوان بخشی از آموزش است، می‌تواند زمینه‌های لازم برای خودشناسی و خودشکوفایی فردی و اجتماعی فرد را فراهم کرده و به رشد آن کمک کند. فعالیت‌های فوق برنامه فعالیتی آزاد و اختیاری است، فرد به دلخواه خود آن را انجام می‌دهد و به فعالیت‌هایی می‌پردازد که استعداد آن را دارد و به آن علاقه‌مند است. پس زمانی فردی به فعالیتی بپردازد که هم استعداد آن را دارد و هم علاقه‌مند است، قطعاً به تعمیق و تثبیت یادگیری کمک و فرد به شکوفایی فردی می‌رسد و اگر فرد در کنار جمعی به فعالیت بپردازد از طریق فراگیری مهارت‌های رشد اجتماعی و مهارت‌های زندگی به رشد و بالندگی بیشتری دست می‌یابد. این فعالیت‌ها باعث می‌شود فرد یاد بگیرد که دیگران را قبول کند و با هم همکاری داشته و اینها می‌تواند به بهبود برای تجربه کردن و آماده شدن برای پذیرش مسئولیت و تقویت فعالیت گروهی در جامعه و افزایش اعتماد به نفس و ایجاد انگیزه و رغبت در دانش‌آموزان برای یادگیری مهارت‌ها و تعمیق یادگیری است تا بستر مناسبی برای پرورش استعداد و افکار منطقی در دانش‌آموزان را فراهم کند تا در کنار تجربه‌های جدید به رشد و خود شکوفایی و بالندگی دست یابند. شرکت دانش‌آموزان در فعالیت فوق برنامه موجب تعامل بیشتر بین دانش‌آموزان و معلمان و بهبود عملکرد اجتماعی، عاطفی و تحصیلی می‌شود. عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان یکی از شاخص‌های ارزیابی کیفیت آموزشی در نظام‌های آموزشی است. عملکرد دانش‌آموزان متأثر از عوامل مختلف شناختی، هیجانی و انگیزشی است. توجه به عملکرد اجتماعی و عاطفی و تقویت آن می‌تواند راهگشایی جهت بهبود یادگیری و فعالیت‌های آموزشی در مدارس باشد چرا که مهارت‌های اجتماعی رفتارهای آموخته شده‌ای است که فرد را قادر می‌سازد با دیگران رابطه اثر بخشی داشته باشد و از واکنش‌های نامعقول اجتماعی خودداری کند که این مهم با اجرای فعالیت فوق برنامه امکان پذیر می‌شود. عملکرد عاطفی جدا از رشد اجتماعی نیست آنها در یکدیگر تنیده شده‌اند. عملکرد عاطفی به احساسات اشاره می‌کند که دانش‌آموز می‌تواند این احساس را از طریق خشم، شادی، ترس یا غم نشان دهد عملکرد عاطفی می‌تواند تا حدود زیادی به رشد اجتماعی کودکان کمک کند. شواهد زیادی وجود دارد که نشان می‌دهد ویژگی‌های رفتار اجتماعی کودکان در سازگاری با مدرسه و عملکرد تحصیلی آنها نقش دارد. به گزارش متخصصان این حوضه کودکان با سطوح مختلف از مهارت‌های اجتماعی وارد مدرسه می‌شوند که این مهارت‌ها در موفقیت اولیه آنها نقش دارد. کمبود مهارت‌های اجتماعی می‌تواند تأثیر منفی بر عملکرد عاطفی دانش‌آموزان بگذارد. مشکلات یادگیری و اختلالات رفتاری را تشدید می‌کند و مانع پیشرفت کودکان می‌شود. کودکانی که کمبود مهارت‌های اجتماعی دارند ممکن است با مشکلات متعددی از جمله عدم مصالحه و سازش در روابط بین فردی، مشکلات اخلاقی و رفتاری و تأثیر منفی بر رشد شخصیت و سازگاری وی با محیط مواجهه شوند. پیشنهاد می‌گردد که جهت رفع کمبودها و نارسایی‌ها فعالیت فوق برنامه در داخل یا خارج از مدارس تحت نظر مربیان و مسئولان مربوطه و با توجه به سن، جنس، علاقه، استعداد و تفاوت‌های فردی طراحی و اجرا گردد. با توجه به این که موضوع فعالیت فوق برنامه و بررسی عوامل متأثر از آن حوزه مهمی از پژوهش‌های مربوط به آموزش و پرورش را شامل می‌شود شناسایی روش‌های مفید در برگزاری فعالیت فوق برنامه که بر ابعاد اجتماعی، عاطفی و تحصیلی مؤثر باشد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. فعالیت‌های فوق برنامه از عوامل مهمی هستند که می‌توانند زمینه رشد و شکوفایی دانش‌آموزان را فراهم کنند، بدیهی است که جهان آینده به انسان‌هایی نیاز دارد که خلاق و توانمند باشند و نیز بتوانند فعالانه به دانش‌های مورد نیاز جامعه دست یابند.

به رغم تأکید بر اهمیت فعالیت‌های فوق برنامه از سوی متخصصان این حوزه این موضوع هنوز در آموزش و پرورش ایران حداقل در حوضه اجرا از جایگاه ویژه‌ای برخوردار نبوده و مورد بی‌توجهی قرار گرفته است. دیدگاه آکادمیک حاکم بر مدارس موجب شده این برنامه‌ها تحت شعاع برنامه‌های اصلی و رسمی قرار گیرد و مورد غفلت واقع شود و مدارس با تلقی این برنامه‌ها به عنوان موضوعاتی کم اهمیت و تفریحی عملاً آنها را از لیست برنامه‌های خود کنار گذارند. فقدان فعالیت‌های فوق برنامه باعث عدم دستیابی به موفقیت تحصیلی و شکاف‌های اساسی در مهارت‌های اجتماعی، فقدان مکانیسم‌ها، منابع و سیستم‌های حمایتی مناسب جهت اجرای فعالیت فوق برنامه بر توانایی‌های اجتماعی دانش‌آموزان و همچنین موجب عدم دستیابی به رشد اجتماعی، عدم سازگاری مناسب با محیط و اجتماع و عدم توانایی پذیرش تکالیفی شغلی آینده‌ی دانش‌آموزان می‌گردد. از این حیث ایجاد زمینه جهت شرکت دانش‌آموزان متوسطه در فعالیت‌های فوق برنامه بسیار حائز اهمیت است و بسیاری از اهداف نظام آموزشی را نیز محقق می‌سازد. توسعه و غنی سازی فعالیت‌های فوق برنامه با توجه به رویکرد نسبتاً متمرکز برنامه‌ریزی درسی و توجه کافی نداشتن به رشد اجتماعی در فراگیران در فرایند یاددهی-یادگیری لازم است، برای تعدیل نارسایی و کاستی‌های برنامه‌ی درسی توجه به علایق و استعدادها، پاسخ به نیازهای فردی، غنی سازی اوقات فراغت، رشد اجتماعی و تحصیلی پاسخ به تحولات پرشتاب دنیای امروز و تعمیق فرآیند یاد دهی-یادگیری فعالیت‌هایی در قالب فوق برنامه برای اجرا در مدارس و خارج مدارس در نظر گرفته شود.

منابع فارسی

- احمدی، ح (۱۳۸۴). بررسی جایگاه فعالیتهای مکمل و فوق برنامه در آموزش و پرورش. جلد ۱، چاپ ۱. تهران: انتشارات رسانه.
- ادیب، ی (۱۳۹۶). طراحی الگوی مناسب برنامه ی درسی مهارت های زندگی برای دوره تعلیم و تربیت عمومی تیمورنیا، م (۱۳۹۰). بررسی تطبیقی فعالیت های فوق برنامه دوره ابتدایی. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت دبیری شهید رجایی.
- حاجی آقالو، ع (۱۳۸۳). راهنمای تهیه و فعالیت فوق برنامه. جلد ۱، چاپ ۳. انتشارات: تهران موسسه فرهنگی منادی تربیت فرهودی، س. علیزاده، ن. درویش زاده، آ (۱۴۰۱). مقاله بررسی رابطه عملکرد تحصیلی با سازگاری اجتماعی دانش آموزان. انتشار: هفتمین کنفرانس ملی نوآوری و تحقیق در مدیریت روانشناسی و آموزش و پرورش.
- کیوانفر، زهرا (۱۳۸۹). بررسی تطبیقی اوقات فراقت و فعالیت فوق برنامه مدارس ابتدایی در کشورهای ایران و امریکا. پایان نامه ارشد علامه طباطبائی ص (۵۶).
- محمدی کرکانی، آ. درتاج، ف. کیامنش، ع (۱۳۹۸). مقاله پژوهشی اثر بخشی آموزش مهارت های اجتماعی، عاطفی بر روی مؤلفه های عملکرد تحصیلی دانش آموزان. دوره ۱۲، شماره ۴۵، شماره پیاپی ۴۵، صفحه ۱۳۵-۱۳۶.
- نادری، ا. حسن، ر. تاجیک، ا. (۱۳۹۱). پایان نامه بررسی تاثیر فعالیت فوق برنامه بر خودکارآمدی تحصیلی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان، پایان نامه کارشناسی ارشد.

Crispin, M. (2013). Effects of Extracurricular participation on the High school pro pout Decision by At Risk status, paper presentation at the Annual meeting of the mid west Economics Association. March 22-24, 2013.

Diops (2015). The concept of the quality of the educational system. Journal of the Center for Information and Development of Medical Education, No. 3.

Seow, P. S., & Pan, G. (2014). A literature review of the impact of extracurricular activities participation on students' academic performance. Journal of Education for Business, 89(7), 361-366.

Shulruf. B. Tumen. S. & Tolley. H. (2008) Extracurricular activities in school, do they matter? children and youth services Review, 30, 418-426.

Tan, H. H. (2019). The Applications of Artificial Intelligence and the Abilities of Supporting in Learning Japanese Language. In Proceedings of the 2019 2nd International Conference on Computational.

Dodel ,B.(2015).Effects of extracurricular activities and physical activity on academic success Intuition :the BYU Undergraduate journal in psychology ,12(2).Retrieved from Effects of extracurricular activities and physical activity on academic.

Okif. Jackie. R. Alabama Auburn. (2022) An investigation of two-year community college students involvement in extracurricular activities.

Investigating the Effect of Extracurricular Activities on the Social, Emotional, and Academic Performance of First-year High School Students in Kermanshah (District 3) from the Teachers' Perspective

Ghazaleh Ghaleekohne¹, Mohammad Armand², Masoumehsadat Abtahi³, Maryam Safarnavadeh⁴

Abstract

The purpose of the present study is to investigate the role of extracurricular activities on the social, emotional, and academic performance of first-year high school students in Kermanshah (District 3) from the perspective of teachers in this district. The present study is descriptive-survey. The statistical population of this study included all first-year high school teachers in Kermanshah District 3 who were teaching in academic years 2022-2023. The total number of these teachers is reported to be 593, out of which 297 were recruited as the statistical sample. The sampling method was simple random and the data collection tool was a researcher-made questionnaire. The data analysis was initially descriptive, including the mean, standard deviation, etc. SPSS software and one-sample t-test were used to analyze the data. The test results showed that there is a significant relationship between extracurricular activities and the social, emotional, and academic performance of students, so that an increase in participation in extracurricular activities increased students' social, emotional, and academic performance.

Keywords: social functioning, emotional functioning, academic performance, extracurricular activities

¹ PhD Candidate of Curriculum Planning, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. ghaleekohne@yahoo.com

² Associate Professor of Curriculum Planning, Humanities Research and Development Center. m.armand2025@gmail.com (corresponding author)

³ Assistant professor of Educational Sciences, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. m.abtahi2030@gmail.com

⁴ Associate Professor, Deputy for Education, Health, Treatment and Medical Education, Tehran, Iran. safarnavadeh@gmail.com